

Nro. 43.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Pénteken Májusnak 28 dik napján
1802-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

A' Brüsselből és Straszburgból jött tudósítók szerint, már meg nyitottak ezen városokban és Préfektusok és Polgármesterek Cancellariájikban a' laistromok ezen kérdessel: hogy *Napoleon Bonaparte*; Konzúl legyen egész életében?

Minekelötte a' Megtartó Tanátsban a' vokások többsége által eza' *Senatus Consultum*, hogy Bonaparte még egy új tíz esztendőre Konzúlnak hagyattalsék, meg határoztatott volna, abban is fenn forgott ez a' kérdés, hogy már egy úttal ne marasztalák-e meg egész életére a' Konzúlságban? — hanem a' dolognak meg fontolására egy

Kommissió neveztetvén ki, 's ezen Kommissiónak *Sieyes* lévén az előülője, ő tette ezt az ellenvetést, hogy a' Konstitúció nem adott hatalmat a' Megtartó Tanátsnak arra, hogy a' Konzult egész életére meg marasztalja, hanem csak arra, hogy ismét meg ismét válósztalja.

Azon napokban, midőn a' Megtartó Tanátsban ez a' kérdés forgott fenn, hogy az Első Konzulhoz mitsoda módon lehessen a' nemzeti háládatosságot az ő fok érdemeiért illendő képpen megmutatni, egy iras terjedett el Párisban és a' Fr. újságlevelekben, oly meg jegyzéssel, hogy azt egy Frantzia polgár írta volna a' Megtartó Tanátsnak egy tagjához; a' mely irásban a' következő főbb kifejezések fordultak elő:

„A' Megtartó Tanáts azt kérdezi tölletek, hogy a' nemzeti háládatosságot mi némű fényes zálog által mutathatjátok meg az Első Konzulhoz? — Mit akartok néki ajánlani? Talám hatalmának nevekedését? Ezen tekintetben nem vólt néki fogyatozása, ha abból itélünk, a' mit tselekedett. Nagyobb fényességet, és pompát-e? Ki közelithet ő hozzá, hogy tizteletére fel ne induljon, és ki veheti csak eszibe is a't, a' mi körüllette van, tudván, hogy ő maga kitsoda? Kiseb-e' ő a' sátor, mint a' kárpit alatt, vagy katoná ruhában, mint az aranyos palástban? Talám tiztelet-sételeket akartok néki rendelni? De melyik fő hatalom lehet közöttetek az, a' ki valamely tiztelet-sételt határozhatna annak, a' kit a' nemzet rendelt ki a' végre, hogy e'-félét osztogasson, és a' kinek kezéből valami e'-félét venni minden dicsőségnek tartja. Emlekeztető oszlopokat akartok-e' néki rendelni? Ki hajtja végre rendeléseket? Ő maga leszen az, a' ki elkészitteti, a' mit néki rendeltek. De külömben is, hol lehet dicsőségesebb emlékeztető oszlop annál, a' melly az ő tulajdon munkája, t. i. a' közönséges boldogság? Nintsen szebb magasztaló

beszéd, mint a' nevezetes tselekedeteknek a' histo-
riákban lejendő megirattatások. Senatorok! az
idő az, a' miben a' nagy embereknek fogyatkó-
zások izokott lenni, a' mely miatt véghez nem
vihetnek mindent, a' mire ki terjeszkedni és a'
mit véghez vinni külömben módjok volna. A'
nagy elme, az emberi életnek rövid határai kö-
zött fogva tartatvan, alig van annyi ideje, hogy
gondolatait bizonyos tzelra függeszthesse, az elöt-
te álló akadályokat el harithassa, és meg vethes-
se fundamentomát azon épületnek, a' mely által
az ő intézeteinek élet és örökkévalóság adódhat-
na. A' ti, természetnél fösvényebb politikátok,
önnön ellenségeitek, lenne még is az, a' mely
tíz vagy húsz esztendőök között akarná szoritani
azokat a' projektomokat, a' mellyeknek, úgy le-
het, hogy maga a' természet százat rendelt! Egy
oly határt, egy napot vagy mi útát, mérnétek a'
e' ki önnön magatok, a' mellyen túl minden el-
kezdet munka meg lankadna, minden új gondo-
lat még származásában semmivé lenne, 's maga
az e' felének fe találására alkalmas teher é,
egy valóságos elme gyötrő eszközzé válna? Azt
tudakozzátok, hogy mitsoda jutalmat adhattok
ennek a' rend kívül való embernek, mitsoda em-
lékezet oszlopot emelhessetek az ő ditsösségének? Ti
csak egy ajándékot adhattok neki olyant, a' mely
az ő szolgálataihoz méltó lehet: ez, az az idő,
a' mely a' Francia ország bölcdogságának bá-
torságos fundamentomra való helyheztetésére meg-
kivántatik. Adjátok neki azt a' Századot, a' mely
véle egygyütt kezdődött el; hadd töltse tele azt
a' maga tselekedeteivel; hadd különböztesse meg
azt az el töltektől és következendöktől, a' kö-
zönféges bölcdogság, 's az elötte és utánna is es-
méretlen ditsösség által; hadd emeljen ő maga
magának ezen Századból egy oly oszlopot, hogy
a' maga nevét annak tetejére helyheztetvén, ahöz
semmi fel ne érhesse.

A' közönséges békefféért és az istentisztelet helyreállásáért való örvendezések alkalmatosságával, a' Párisban lévő Reformatum Consistorium is meg jelent az Első Konzúlnál, a' kit ezen Ekklesia papja *Marron* polgár, ilyen szavakkal köszöntött: — „

„Első Konzúl! Az az istentisztelet, a' melly Frantzia országnak a' *Sullikat* és *Turenneket* adta, méltó, hogy bé ajánlja hozzád a' maga homágiumát. A' Párisi Ref. Consistorium általam akarta előtted ki nyilatkoztatni a' közönséges vigasságból és hozzád viseltető háládatosságából való részesülését. Te visszla adtad a' békefféget mind a' Státusnak mind az Ekklesiának: annak a' hérós, ennek pedig a' böltsesség szerezte azt visszla. Élj munkáidnak gyümöltseivel, Európának tsudálkozásával, polgártársaidnak áldásokkal, és azon belső helybehagyással, a' melly rád nézve magát a' közönséges örvendező kiáltásokhoz tsatolja, &c. —

Az Első Konzúl szavai között, mellyeket ezen Consistorium tagjaihoz intézett, ezeket jegyezték meg: Az Országlólszék előtt tudva vagyon, hogy az az erköltsi tudomány, melly az ő templomjokban prédikáltatik, tiszta, és valamint a' jó rendnek, úgy a' jó erköltsöknek is pártfogója.

Köln várossában Május 16:dikán hirdették ki az Istentiszteletet illető új rendelkezéseket, a' melly után mindenek a' Kathedrale templomba gyülekezvén, *Te Deum Laudamus*, és Isten tartsd meg a' Republikát 's Konzulokat, énekeltek, — Ennek alkalmatosságával tétetett hirdetés arról is, hogy a' következő vasárnapon egész solennitással fogna ott Protestans templom is nyitódni.

Az ólta, hogy Bonaparte az Olasz Republikának Elölülőjévé válofsztatott, a' Párisi Konzuláris újság is ki hirdet minden rendelkezéseket, a' mellyek az Olasz Republikát illetik, és a' mel-

lyek így kezdődnek: — „Bonaparte, a' Frantzia Respublika Első Konzúlja, és az Olasz Respublika Elölülője, &c.

A' duellálás *Reynier* és *Destaing* Generálisok között, mellyben az utolsó meg ölette, abból vette az eredet, hogy *Reynier* azon Historiában mellyben az Egyiptomi expeditzióknak kimene- telét igen rút színbe öltöztette, egyebek között er- ről a' *Destaing*ről is roszszúl emlékezett.

A' *Moniteurben* ilyen katonai parantsolat hir- dettetett ki a' mely Máj. 12=dikén olvastatott fel a' katonai parádán: — „*Gobein* nevű Granatéros, a' szeretet miatt önnön maga gyilkosává lett. Ez az ember külömben derék legény volt. Egy hó- napnak lefolyta alatt már két ilyen halál esett a' Konzuli Gárda-seregénél. Az Első Konzúl te- hát tudtára akarta a' katonaságnak adatni: hogy egy katonának, uralkodni és győzedelmelkedni tud- ni kell a' maga fájdalmain és a' mélankoliát oko- zó indulatokon, néki éppen olyan bátorsággal el szenvedni tudni kell az elme kínoyait, mint a' battériák kártátsait. Magát, a' búbanat által el nyomattatni engedni, és a' meg menekedés kedviért magát meg ölni, éppen annyi, mint a' tsatázó mezőt győzedelmeskedés nélkül oda hagy- ni.“ — *Argumentum ad militem!*

Némely közönséges levelekben ilyen magá- gos tudósítások olvastatnak Párisból: — „*Auge- reau* és *Reynier* Generálisok parantsolatot kap- tak, hogy Párisból távozzanak el. Az utólsóról mindenek hitelesen gondolják, hogy a' *Destaing*el való duellálásért kapta ezen kedvetlen rendelést. — A' 19=dik Dragonos Regementnek 6 órák alatt kellett oda hagyni Páris, azért, hogy az egy idő óta folyó dólgoikkal való meg nem elége- dését, igen nyilvánóságosan ki találta jelenteni. Az e' féle béketelenkedőkre nézve, mondják, hogy azon zászlószentelés, a' melly Husvét után kö- vetkezett vasárnapra volt határoztatva, el ha-

lasztatott. Egy Generálit emlegetnek, hogy ezen gondolatlan szavai által ingerelte volna fel maga ellen a' Konzul haragját: az ő zászlójok nem vólt a' Marangói ütközetben fel szentelve.

Azon laistromokban, mellyekben ez a' kérdés: *Konzul legyen-e Bonaparte egész életében?* a' Frantzia nemzet eleibe terjesztetett, itt ott, noha nem nagy izámmal, olyan vótumok is olvastatnak, hogy ne legyen egész életében Konzul.

A' Tribunátusban, tsak az egy *Carnot* Ex-Direktor nem égyezett meg a' többekkel abban, hogy Bonaparte egész életére Konzulnak hagyattassék; még pedig, a' miot hallatik, ilyen ki fejezéssel írta vólt bé a' nevét: *En itt a magam számkivettetésemnek irok alá.* Hanem a' barátjai, mint ez is tsak hallatik, elszaggatták ezen első laistromot, 's a' melly laistromot az Országglószékhez a' Bonaparte egész életében lejendő Konzulságáról bé küldöttek, abból egészízen ki van hagyva a' Carnót neve.

Kölnben egy polgár ilyen szavakkal írta fel a' nevét az Első Konzulságról szolló laistromba: *Bonaparte cui unus non sufficit orbis, quem terra non capit, quem tempus non dimetitur, aeternum Consul esto.* Ellenben vannak, a' kik az általa felállittatott katonai iskolákban tanuló ifjakat, tudós Mammelukoknak nevezik. Itt is bé telik az, hogy a' nagy embernek is találkoznak oltsárlói. — A' sem tettzik némely Generálisoknak, hogy *Gen. Menout* oly nagy betsüllettel fogadta Bonaparte.

Gen. Moreau felől, kívül már rég ólta nem tudnak a' közönséges levelek egyebet írni, hanem tsak, hogy Filozofusi szép tsendes életet él egy falusi jolzágában, azt irtak nem rég, hogy nem soká el fogna útarzni Berlinbe: hanem, most ismét azt írják, hogy ez tsak bizonytalan hír.

Nagy Britannia.

A' Londoni Údv. Újság-hofszáson ír azokról az örvendetes pompakról, a' mellyek ott a' békeflégkor estek. Leg alább egy fél millióra teszik azoknak az embereknek számát, a' kik az utzákat el lepvén örvendező kiáltozás által hirdették a' békefléget. Nem tsak az ablakok, hanem a' házfedelek is nézőkkel vóltak tele. Most a' trombitások majd az emberek kiáltozásaik nyomták el egymást vetélkedve. Nem kevés szerentsétségek is estek. Sokak öfzfe tapodtatnak. Az úgy nevezett új templomban, egy kőveder, a' melly valami 2 mázsát nyomhatott, az egyik karnak párkányáról le esvén, az alatt álló sokaság között két fiatal embert agyon ütött, és másokban is tetemes kárt tett. Az e' féle egy's más szerentsétlen történeteket ki vévén, egyéb eránt mindenek igen vigan vóltak. Aprilisnek 29-dike vólt ezen régen ohajtott innep nap.

Az estvéli világosítások alkalmatosságával sokaknak igen tettzett *Garat* nevü házgazdának ablakában ez a' találmány: Egy kép *Mathusalemet* ábrázolván, szemeit egy gyermekre függesztette, a' ki olaj ágat tartott kezeiben. A' kép mellett ezek a' szavak olvastattak: *Vajha ez a' békeflég Mathusalemi időt érhetne!* — Két könyvkalimároknek az ablakait bó hajgálta a' nép azért, hogy nem világosították meg.

Londonból Május 4-dikén, így írtak:

Az Anglusoknak a' békeflégért való eleinteni nagy örömök lankadni kezdett egy keveset. Mi, így szóllanak némelyek, a' békeflégkötésben a' ki adók, a' Frantziák pedig a' bé vévők vóltak: még is az Első Konzúl ditlértetik, mint a' békeségnek tulajdon képpen való adója. Ezen háboruban mindenek rend kívül valók vóltak: a' kö-

vetkezésinek is olyannak kellett lenni. Ez előtt úgy vólt szokásban, hogy az új Kötések alkalmazásával a' régi Kötésekről is emlékezet tétetett, és ujontan meg erőltettek. Ebben a' mi mostani Kötésünkben pedig leg kisebb emlékezet sem tétetett régi Kötéseinkről. Az Anglia és Fr. Ország, Anglia és Hollandia, Anglia és Spanyol ország között való régi kötések, mind halgatással mellőzettek el. Meg kell vallani, hogy az ilyen alkudozás módja, új módi.

A' károk' kipótoltatásának módja, még fátyol alá takartatva vagyon. Helvétziának és Piemontnak állapota még bizontalan. Mikor mind ezek a' titkok annyira meg érnek, hogy a' publikum eleibe ki tetettethetnek, olyan dolgokat is hozhatnak magokkal, a' mellyek a' békefélig kötésben előre el nem láttathattak, vagy pedig, némelyek által el nem láttattattak, mások által pedig még igen is el láttattattak, 's több e' felék.

Magyar Ország.

Posonyból Majusnak 21-ik napján.

Ma vólt a' negyedik Sessio; mellyben fel olvastattott a' Duna és Tisza-mellyéki két Circularis Gyűléseknek egyenlő akarattyából, az Ő Felsőfége' Kegyelmes Királyunk Propositíójira adandó feleletül papirosra tett projectum. Ez kevés, és nem annyira a' dologba, mint a' szóba tett változtatással, nem csak a' Nemesek Tábláján, hanem a' Fő Rendekén is, meg állapítottott, 's mind a' két Tábláról olyan Követtség rendeltetett, a' melly még ma öszve ülven, egyező akarattal ezen Feleletet Rendbe szedje, 's a' szokott mód szerint Repræsentatio formába üsse, hogy e' szerint hólnap, reggeli kilentz órakor a' Fő Rendek palotájába egyesült ülés, vagy Mixta Sessio tartatván, ez, az Ország Rendei előtt felolvastathasson,

azután pedig Ő Királyi Felségének bé adattat-
 hasson. A' mi foglalattyát illeti ezen Feleletnek,
 az ebből áll: — Kettőt méltóztatik Ő Királyi Fel-
 sége a' maga Kegyelmes Propozíciójiba kívánni:
 elsőben, azt: hogy a' Magyar Katonaság személy-
 lyes állapotja telly Felségének fenntartására az Or-
 szág valami alkalmasabb módot találjon; má-
 sodszor pedig, hogy ezen számos katonaságnak
 a' szükséges dolgok árának nagyobbodásához kép-
 pest lehető illendő eltartására is ugyan, de más
 részről és kiválthéppen a' Státus meg szaporó-
 dott 's nevededett szükségének kipótolására Ő
 Felségének nagyobb jövedelemre lévén az eddig
 valónál szüksége, ezt azt Ország két millióval
 szaporítsa meg, olly formán, hogy a' mennyi-
 be ez az Adónak meg szaporításából ki nem tel-
 ne, a' Só árának nagyobbításával pótoltaffon ki.
 — A' mi az *elsőt* illeti, a' katonaság száma tely-
 lyességének fenn tartása módjáról még az 1797
 Ország Gyűlésében kezdetek az Ország Rendjei
 gondolkodni, meg esmervén az eddig való mód-
 nak alkalmatlan voltát: de ugyan akkor ezen do-
 log Országos Deputatióra bízott, mellyre néz-
 ve az Ő Felsége meg egyezésével kívánnak az
 Ország Rendei elsőben ezen Országos Deputa-
 tiónak munkáját referáltatni, valamint szinte
 azon munkát is, melly a' Lelkeknek Con-
 scriptiójáról szól, 's az elsőbbel öszve kötte-
 tésbe vagyon, hogy így ezekből, (meg tud-
 ván a' Katonaság mostani valóságos személ-
 lyes állapotját is) ezen szükséges dolognak an-
 nál jobb modot tlnáihassanak. — Meg vagynak
 a' *másodikra* nézve is a' felől győződve az Or-
 szág Rendei, hogy a' múlt hosszú de kivált ter-
 hes háború által Ő Felségének Kiszája olly na-
 gyon ki merítettett, hogy az Orzágnak hathatós
 segítségé nélkül szükölködik, 's kélszek is ennek
 fel segéllésére. Hanem, minthogy mind ezen Or-
 szág Gyűlésére hívogató Levelében, mind pedig

azon beszédében, mellyel a' Státusokat a' maga propositiúnak által adásakor megvizsgáltalni méltóztatott Ő Felsége, fő czéljál tette ezen Ország Gyűlésének a' szegény Adó fizető nép felsegéllését, 's erre az Ország Rendeit is hathatósan sürgette, azon esedezrek Ő Felségééél; hogy méltóztasson a' szegény adó fizető népnek út nyitni arra, hogy a' maga nevezkedő adóját könnyebben le fizethesse, 's egyszersmind azon akadályokat, mellyek benn az Országban ezen útnak való indulást terhesebbítennék, félre mozdítani. E' végre, 1) szor. Méltóztasson kegyelmesen megengedni, hogy az Ország Rendei a' Katonai Regulamentumnak jobbításáról tanátskozhassanak, hogy ez által a' népet nyomó sok veszteségekről vagy deperditákról alkalmas rendelés tételhessen, 's ennek könnyebbitésére az ezen tárgyon dolgozott Országos Deputatiónak munkája felolvastattasson. — 2) szor. Méltóztasson Ő Felsége az Ország Terméseinek 's productumainak mind a' Tengerek 's Venetzia, mind pedig más szomszéd idegen Tartományok felé való ki vitelét 's hajtását meg engedni, egyszóval Országunkba szabad Kereskedést fel állítani; az Ő Felsége több Örökös Tartományaira nézve pedig, még ezen Ország Gyűlése folyamattya alatt egy olyan Commissiót rendelni, a' melly egy Országunkbéli Követséggel öszve ülven, ki dolgozhassa azt, miképen kereskedhessen Magyar Ország Austriával 's Ő Felségének több Örökös Tartományaival, úgy, hogy azoknak is hasznára legyen? Melly is annyival szűkebb, a' mennyivel bizonyosabb az, hogy a' Magyar Orzággal való Kereskedésből elő álló haszon, azon kárt, mellytől Ő Felségének örökös Tartományai tartanak, azokra nézve is sokkal felül haladja. 3) szor. Hogy az a' nagy hátra maradás, melly a' nagyobb pénzeknek 's Bankó Czéduláknak felváltására kéízített két, négy és nyóltz garasosok folyamattyából 's

hirtelen való el tűntetéséből az Országra szakadt. elkerültethessen, méltóztasson Ő Felsége azon Rendeléseket tenni, hogy mind ezek, mind pedig a' régi Bankó-Czédulák az Adó fizetésben, és minden közönséges és Királyi Cassákba bé vétetessenek. — Végre, hogy az Ő Felsége kegyelmes akarat ya szerént ezen Ország Gyűlése mennél elébb elvégeződhesse, méltóztasson Ő Felsége az Országos Deputációknak minden munkáit az Ország Rendeinek a' végre eleibe adatni, hogy mind ezekből, mind pedig az Országunk mostani Kérései 's gravamenei között azokat, a' melyek késedelmet nem szenvedhetnek, ki válogassák, a' többieket pedig hosszabb időkre hagyják.

Maga Ő Felsége a' Királyné is jelen volt ebben az ülésben mind a' két Tábláknál, és mindenütt Éljen! kiáltásokkal fogadtatott.

Német - Gurabból, Május 21-dikén.

Ezen hónapnak tizennyóltzadikájára éjjel, oly nagy dér esett le Pósony vármegyénkben, hogy bé illett volna az őznek akár melly éjtzakájába. A' szterhák fejezettek, a' füvek a' láb alatt ropogtak, a' szőlők leveleiről fagyos harmat tseppek függöttek, és a' válúkbán a' víz meg hárttyázott. Minden gyengébb természetű palánták a' mellyek bé nem takartattak, el fagytak. Nevezetessen a' szőlő töveknek már fél rottyi hosszúfágú, bövséges gerezdekkel kérkedő kövér hajtásai, el bádjtatt 's már fáradó fejeiket szomorúan a' föld felé függesztették. Mi álunk elmúlt a' izüret úgy, hogy ama próféta emberrel méltán lehet kiáltani: Serkennyetek fel részegesek és sírjátok, jajgassatok minden bor ivók a' multért, mert el metszetett a' ti szátoktól. Ha ez a' bövötények ellenfele, a' melly Május 20-ik napjára való éjjel is valamentén meg jelent, Hazánknek más szőlős vidékeit is meg lepte, úgy a' bor

ivóknak nagyobb része kéntelen lészen a' vízhez látni. Hat, hét forinton kelt eddig a' bornak akója, 7. 8. 9. 10. kr. n mérték ittzejét, holott tavaly a' mi vármegyénkben ámbár éretlen de még is bőv termés vólt, hát ha ez idén nem szüretelünk! — Ne adják ezt az egek máshonnan hallanunk. Másféle gyümölsünk, szilva, körtvély, alma, 's a' többi, ha veszély nem éri, bőven lészen, a' mellynek hogy az el múlt dér ártott vólna, nem tapasztalták ekkorig. Már jó erejében vagyon, 's levelekkel is sürüen borittatik. — Az ártalmas férgeket kétség kívül meg vette a' hideg.

(Felső Swéviából és Bavariából is keserves tudósítások érkeztek a' felől, hogy Máj. 15=dikén a' hó esni kezdvén, 30 oráig szünet nélkül hullott, és mindeneket vastagon el borított. Tizenhetedikre virradólog pedig a' hideg is nevededni kezdett.)

Miskóltzról Május 16. ikán. Igéretem szerént a' kövekezendő dolgokról kívánom a' Magyar Kurir Iróit tudósítani. — Hogy a' tehén himlő óltását, várasunk érdemes orvosai, úgymint: Doctor *Ambrózy* és *Mólnár György* Seborvos urak ez előtt mint egy három fertály esztendővel itten el kezdvén, olly tökéletességre vitték, magok szorgalmatosságok, 's minden napi tapasztalásaik által ezen áldott találmánynak foganatos vóltát, hogy nem tsak várasunk lakosi, hanem a' falusiak is rakással hordják kisdéd 's idősebb magzattyaikat hozájok, meg lévén annak hasznos és igaz vóltáról már győzöttetve, kik közül a' nem fizethetőnek ingyen tészik azon jó Úrak ezen köz jót tárgyazó, és elég költséggel tanúlt hasznos foglalatosságokat.

Ezt meg halván Tek. N. Szabóls Vármegye Elöljárói, a' múlt héten, magok Megyebéli Chirurufokat ide küldötték, olly véggel, hogy ezen himlő óltásnak módját az említett Orvo-

soktól tanulná meg, és meg tanulván egyiket akar melyiket hívna el magával jutalom ígérete mellett, ki azon jó módot ő előttök produkálván, a' már arra várakozó sok Uraság gyermekeikbe leendő alkalmaztatás által, nagyobb bizodalom öntődne a' nézőkbe azon köz jónak hasznos volta eránt.

Azonnal nemcsak ajánlották a' requiraltattak magok között egyiket oda rendelni, hanem azon is szorgalmatoskodtak, miképen kellene 's lehetne innen egy olly gyermeket oda vinni, a' kinek testében a' bé óltott tehén himlő jól meg fogant — Meg kéretvén ez eránt ugyan Városunk lakosa Nemes *Ketskemény Ferentz* Úr, kinek 12. elztendő szép leánykája testében *Mólnár György* Ur által óltatott himlő a' sokak között igen szépen mutatta magát, köz jót szerető indúlatból, azonnal szíveffen reá ajánlotta kedves leányát, kinek is édes anyja előtt jelentvén a' dolgot, mint bátor anyának ollyan gyermeke, egész készséggel engedelmeskedett atya parancsolattyának, ezt adván ez a' bátor leányka, fülem hallattára hazzá, hogy ő tsak hasznot tehetne a' tenger mellé is kész vólna el menni, de már ő hallotta az alábbvaló gyermekektől is, hogy a' szüléiktől, 's másoktól hallott himlő óltását, magokra nézve is, örömmel, 's egész bátorsággal várják, következés szerént másutt is ollyanok lévén a' gyermekek, nem lesz néki szükség megszervevitettni.

* * *

Nagy-Váradi Királyi Fő Deák Iskolak Prof. felszozorának, *Tertina Mihály* Urnak, azon nevezetes elmés alagyás Versezetét, melly illy tzim alatt világoságra jött: *Xenium Poeticum, quod Serenissimo Augustissimi Germano, CAROLO, hæreditario Regio Hungariæ Principi, Austriæ Archi-*

*duci, Strenuo, Justo, Vigili, Magnanimo Archi-
stratego, Anno reparatae Salutis MDCCCLII. auspi-
catius oriente submissae Venerationis, Reverentiae-
que Ergo sacrum esse voluit Michael Tertina,
Civis Hungarus Eperiesiensis, Regii Magno Va-
radinensis Archigymnasii Prodirector, Humaniorum
Litterarum Professor Publicus Ordinarius, et Seni-
or. Debrecini per Michaellem Szigethy, typogr.
4-to, Felséges Királyi Fő Hertzeg Károly, olly
nagyra betsülte, hogy azt nem csak egy érde-
mes Bétsi Tudós Ur által Deákból némeire for-
ditatta: hanem azon nékie meg tett tiszteletért tu-
lajdon kézzel írott Levele által is a' nevezett Szer-
zőnek múlt Aprilis hónap elein igen tiszteletes
kifejezésekkel meg köszönte.*

Jelentés.

Minthogy az Orvosnak meg betsülhetetlen-
izent kötelessége az is, hogy ő a' ragadó, 's leg-
veszedelmesebb nyavalyákban, szenvedő Feleba-
rátjának a' mennyiben lehet, tulajdon életének ve-
szedelmével is segedelmet nyújtson; a' minek már
sok ezer Orvosok lettek is áldozati: én is csak na-
már ezen folyó esztendő eleivel egy halálos, és
ragadó nyavalyában kínlódotthoz mint Orvos hí-
vattatván, csak kevés ideig vele lett maradásom
alatt is, úgy által járta ragadó nyavalyájának ere-
je minden tagjaimat, hogy egy óra múlva lábaim-
ról levervén ágyam fenekére szegezett, 's olly
veszedelmesen sínlódtam, hogy életem nem kevés
kétségbe forgott; és midőn már beteg ágyamat
elhagyhattam is, olly erőtlenség követte terhes
nyavalyámat, hogy valami fontos munkához kez-
denem lehetetlenség lett volna. — És e' vólt az
ezen esztendő eleire megígért Orvosi és Gaz-
dasági tudósítások mind ez ideig való-
meg nem indulhatásoknak fő oka. Mivel pedig
már meglehetősen helyre állottam, és napról nap-

ra jobban jő elveszett erőm vissza: bizonyosan az Orvosi és Gazdasági tudósítások nem sokára megtognak indulni.

Méltóztallanak azért tellyes reménységben lenni érdemes E ő fizetőim, kik azon köz hasznót tárgyozó Munkára a' 10 Rh. forintot egész esztendőre letették, vagy csak Neveiket béírátták is, vagy talám a' kik még az elő fizetést letenni kívánnak, hogy 1802-ben is még annyi árkusok fognak az említett Tudósításokból kijönni, mint ha ugyan Januáriusban mingyárt megindulhattak volna. — Írtam Bétsben Május 24-dikén 1802-ben.

Sándorffi József,
Orvos Doctor.

Orvos Doctor, és hites Szem Orvos *Koritáry György* Úr, külfő Országi sok Tudós Társaságoknak valóságos, és levelező Tagja, akármi féle szem nyavalyáiban szenvedő szegényeknek, minden jutalom nélkül, hív szolgálatját ajánlja az esztendőnek minden részeiben, főképpen pedig Májustól fogva, Augustus utolsó napjáig. Lakik a' nevezett Doctor Pesten, a' régi Posta utzában a' Városi Theatrommal által ellenben az úgy nevezett Straffenburgi Házban a' második szám alatt, és mindég othon lehet találni dél előtt 7 órától fogva 9-ig, dél után pedig harmadfél órától fogva négyig.

Gulyas Katalin többféle nemű leg jobb *For-te Pianókkal* innen Posonba ment, és azokat a' belső városban, a' Kláriffák utzájában a' Nester Szálával által ellenben, az úgy nevezett Hauerisches házban Nro. 147, igen illendő árran adja. Egyszersmind lehet nálla más némüeket is alkud-

ni, a' ki illendő árron és nagy egyenességgel fog ezekkel is szolgálni.

Másodszori Híradás.

A' mostani időkhöz képest, a' midőn a' közönséges igyekezet, a' mestersegeknek és tudományoknak nagyobb tökéletességére törekszik, a' Birkák, 's a' gyapju nemesítése, melly minden Gazdának, különösen pedig a' Magyar Hazában lévő Birkásoknak nagy hasznára válik, különös figyelmet 's vigyázást érdemel. Noha pedig több jószágoknak Birtokosai, sok esztendő elforgása alatt törekedtek ezen hasznos tétel elérésére; mindazáltal igyekezeteket a' tagadhatatlan hasznot hajtó selyem gyapjújú kosoknak ritkasága, 's drágasága hátráltatta. Hogy tehát ezen akadályok elháríttassanak, arra leg jobb eszköz az, ha a' selyem gyapjús kosoknak száma szaporittatik. — Ezen tekintetre nézve hírül adatik, hogy nagy Méltóságú Eszterházy, Szarukő (Hornstein) nevű ezen T. N. Sopron Vármegyében fekvő Uradalmában, melly Sopron Városán felyül a' Bétsi úttól két orányira fekszik, nem külömben T. Tolna Vármegyében lévő *Ozorai* Uradalmában, ezen folyó esztendőben Szent Jakab Havának 1. ső napjától fogva, Mindszent Havának végéig 2500 darab leg jobb fajtú selyem gyapjújú kosok, minden darab 15 Rh. forinton el fognak adattatni, 's kinek kinek szabad lesz az említett számból tettezése szerént annyit ki választani, a' mennyire szüksége lesz. A' kik az említett kosokból venni szándékoznak, magokat, vagy Bétsben a' Hertzegei Ház Tisztartójánál, vagy Kismártonban az alább irt Gazdaság igazgatójánál, akár pedig Ö Hertzege Uradalombeli Tisztartójánál jelenthetik. Költ Kismártonban Május 12 dikén 1802-ben.

Nagy Méltóságú Hertzeg
Eszterházi Uradalmának Gazdaság igazgatója által,